

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2026-03-26

Funktionsprogram för förskolelokaler

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2026/126

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss om funktionsprogram för förskolelokaler.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av funktionsprogram för förskolelokaler från Kommunstyrelsen. Funktionsprogrammet ska vara styrande vid ny-, om- och tillbyggnation av förskolor. Staden ska planera för förskolor med mellan 4–8 avdelningar. Förvaltningen är positiv till en stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor samt storlek vid nyproduktion. Funktionsprogrammet i sig kan inte generera likvärdig kvalitet. Det uppnås genom hur varje huvudman aktivt arbetar med lokalernas användning.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat funktionsprogram för förskolelokaler till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och samtliga stadsdelsnämnder.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budget för 2024 att ge förskolenämnden i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, SISAB samt övriga berörda nämnder ta fram ett funktionsprogram för förskolelokaler.

Funktionsprogrammet ska vara styrande vid ny-, om- och tillbyggnation av förskolor. Syftet med programmet är en stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor, så att de uppfyller funktionella krav på ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer. Programmet ska även bidra till ökad effektivitet och

tidsbesparing under projektprocessen samt bidra till att uppnå stadens mål för miljö- och klimatarbete.

Programmet och tillhörande stödmaterial utgör tillsammans med dokumentet Lekvärdesriktlinjer verktyg för planering och projektering av nya förskolor samt vid om- och tillbyggnad av befintliga förskolor.

Funktionsprogrammet består av funktionskrav som beskriver vilka kvaliteter och egenskaper förskolan ska uppnå. Funktionskraven baseras dels på fem övergripande parametrar som beskriver generella behov, dels på ett antal särskilda parametrar som gäller för specifika delar av förskolan. Funktionsprogrammets tillämpning är beroende av projektets specifika förutsättningar. I tillämpningen ingår att pröva i vilken grad det är både möjligt och lämpligt att uppfylla samtliga funktionskrav.

Staden ska i normalfallet planera för förskolor med mellan 4–8 avdelningar. Endast efter särskild prövning kan förskolor som har fler än 8 avdelningar planeras, detta ska i så fall beslutas av beställande nämnd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola i samråd med avdelningen för ekonomi, lokal och upphandling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till en stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor. Funktionsprogrammet i sig kan inte generera likvärdig kvalitet. Det uppnås genom hur varje huvudman aktivt arbetar med lokalernas användning. Det är i mötet mellan pedagog och barn som förskolans kvalitet skapas. Förvaltningen anser att programmet även bör vara styrande inför godkännande av en privat förskoleaktör för att bidra till likställighet inom staden.

De flesta av förvaltningens förskolor har en storlek som är 4–8 avdelningar vilket förvaltningen ser som en bra storlek. En förskola i den storleksordningen underlättar personalplanering och kontinuerlig kompetensutveckling. Den ger också möjlighet till ett arbetssätt där personalen kan samarbeta och undvika ensamarbete, vilket stärker både arbetsmiljö och säkerhet. Med en större personalgrupp blir bemanningen mer flexibel vid frånvaro, och barnen får fler kända vuxna omkring sig.

De pedagogiska ytornas omfattning är centrala för ändamålsenliga lokaler. Vid byggnation är det en utmaning att avdelningar byggs lika stora då antal barn per avdelning skiljer sig åt utifrån om det är

en yngre- eller äldre barnsgrupp. Det är därmed positivt att programmet lyfter det som angeläget att bygga flexibelt för olika gruppstorlekar och arbetssätt. Exempelvis anges att alla rumsytor inklusive korridorer ska vara inredningsbara, för att kunna användas till pedagogisk verksamhet. Vid planering av så kallade torg inom förskolan ska dessa kunna användas på ett flexibelt sätt. Hur förskolan använder torget är det som ger kvalitet inte själva ytan.

Förvaltningen hade gärna sett att en tillgänglig lärmiljö beskrevs mer genomgående i programmet i stället för en rubrik om *Särskilda behov och individuellt stöd*. Programmet hade med fördel kunnat exemplifiera hur lokalernas beskaffenhet inte ska vara ett hinder för att ta emot ett barn med funktionshinder (s.9). Inomhusmiljön ska exempelvis inte ha fast inredning som inte är tillgänglig för alla likväl som att utomhusmiljön ska ha anpassningar för barn med fysiska funktionsnedsättningar.

Förvaltningen saknar tillgång till förvaring av pedagogiskt material i funktionsprogrammet. Inom kök och utomhusmiljö finns förvaring omnämnt men det är även av vikt i närhet till respektive avdelning.

Av programmet framgår att förskolegården ska mildra effekten av värmebölja. Förvaltningen önskar förtydliga att skugga ska finnas på gårdens alla mindre områden. En stor förskolegård är ofta avgränsad med staket i mindre områden, alla dessa bör ha möjlighet till skugga. Stödmaterialet bör exemplifiera samtliga funktionskrav för att minska möjligheten till tolkning. Att förskolan ska ha möjlighet till odling kan exempelvis både tolkas som tillgång till en pallkrage eller möjlighet till odling på friland.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget till funktionsprogram för förskolelokaler innebär inte någon påverkan utifrån könstillhörighet.

Barnkonsekvensanalys

Programmets innehåll berör samtliga barn i den kommunala förskolan. En stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor kan gynna barn på flera sätt. Likvärdiga och funktionella förskolelokaler ger alla barn, oavsett förskola, tillgång till lek- och lärmiljöer. Välplanerade lokaler som fungerar väl kan även öka pedagogernas tid med barnen och minska tid för att lösa praktiska problem. Sammantaget bedöms programmet vara förenligt med barnets bästa.

Magnus Borgsten
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerqvist
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande - Funktionsprogram för förskolelokaler
2. Bilaga - Funktionsprogram för förskolelokaler

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magnus Borgsten, Stadsdelsdirektör	2026-03-02
Kim Lagerqvist, Avdelningschef	2026-03-02